

L'Art-Teràpia es va iniciar a La Coma l'any 2002 amb uns tallers "d'expressió i comunicació". Com a conseqüència dels bons resultats observats pels professionals i la direcció, es va proposar donar continuïtat a l'activitat tot repartint els usuaris en dos grups i establint una periodicitat setmanal. A càrrec de l'activitat es va posar una educadora especialitzada en toxicomanies i Art-teràpia.

" Podríem definir-la com una teràpia no verbal que permet donar forma al material psíquic. Afavoreix que la persona trobi maneres d' expressió creativa que puguin figurar els seus conflictes."

Aquest terme, aquesta manera d'anomenar un espai, on la paraula teràpia s'associa amb l'art, comença a ser força familiar per a ells.

Per alguns és només un espai on treure pressió, per altres un espai de descans. Uns quants el viuen com un espai divertit i n'hi ha que poden adonar-se'n que participen en un espai de creació, que inclou tot el que hem dit abans i moltes altres coses.

Com a conductora de l'espai totes aquestes idees o conceptes em semblen prou satisfactòries. M'interessa sobretot que puguin disposar d'ell que sigui un espai que trobin atractiu, i que a la mesura de les seves possibilitats els sigui vàlid, fins i tot encara que això es produeixi amb el temps o d'una manera inconscient.

Sense aquestes premisses crec que em seria molt difícil intentar apropar-me als objectius marcats.

Cadascú en pot treure un profit diferent a la mesura de les seves possibilitats i com no, del desig i la implicació que pugui o vulgui aportar.

És important que per a tots aquells que vulguin o puguin aprofitar-lo estigui al seu abast. Abans de parlar de " l'art", que sembla una paraula força important i molts us podeu preguntar

si dins aquest espai fem art, si del nostre treball en resulten obres artístiques.

Si agafem la definició que el diccionari fa de l'art com l'habilitat o destresa a fer certes coses, adquirida amb l'estudi, l'experiència i l'observació, podríem dir que en el nostre espai fem art. De la mateixa manera, podríem dir també, que en la majoria d'àrees de tractament de "La Coma" també es fa art.

Tindríem prejudicis si entenem l'art com la possibilitat de produir alguna cosa estèticament maca per a ser vista pels altres o dins els circuits de mercat, i aquest no és en absolut l'objectiu de la utilització de l'art dins la teràpia, encara que moltíssimes vegades es dona d'una manera espontània dins les creacions de les persones, en aquest cas dels pacients de "La Coma".

La majoria de les seves creacions, ja siguin plàstiques, narratives, parlades, musicades o d'expressió corporal, sempre que es donin dins el marc i les regles de funcionament que conformen el taller d'art-teràpia, queden inscrites com una intervenció terapèutica més del seu procés de tractament.

L'objectiu principal que em vaig proposar al començar els grups era i és el de facilitar el contacte dels participants amb el seu món intern i la seva capacitat d'expressar-lo de manera creativa i transformadora.

Val a dir que malgrat les dificultats que això presenta, la valoració que faig es força positiva i si es pot fer una lectura objectiva de la seva realitat podem dir que la participació als grups és molt interessant.

No ens podem oblidar que en aquest cas el pacient drogodependent està doblement aïllat. Viu un aïllament extern referent al seu tractament en règim de comunitat, que el fa molt sovint acumular nivells de tensió molt alts, i un aïllament intern, vinculat a la seva dependència, que l'impedeix expulsar aquesta tensió cap a fora, amb la qual cosa freqüentment la dificultat expressiva i de reconeixement d'emocions es veu molt atrapada per aquesta doble circumstància i dificulta enormement el treball de creació i possible transformació.

Quan el pacient no troba vies d'expressió per on canalitzar la seva ansietat, fuig i acostuma a abandonar el tractament.

No obstant això, reconèixer que normalment solen ser persones amb una gran sensibilitat, adormida en molts casos, i que quan aconsegueixen obrir una escletxa per on circular la tensió, acostumen a ser molt generosos, i a desplegar tot el seu potencial creatiu que pot aparèixer com un gran reforç de l'autoestima i convertir-se en una alternativa i un camí per on circular.

Pilar Orgillés

Conductora Grups d'Art-Teràpia.